

[Niels Helveg Petersen.]

finansiering. Når man ikke kan skride til gennemførelse af enhedsprioriteringen straks, hænger det meget nøje sammen med, at et enhedsprioriteringssystem ikke vil kunne fungere med et meget stort antal realkreditinstitutioner. Det forudsætter en forudgående, yderligere koncentration, og det er den, der skal gennemføres i de kommende år for at danne basis for enhedsprioriteringen.

Hvad løbetider og lånegrænser angår, er med det, der nu gennemføres, hovedsigtet i regeringsoplægget af december fastholdt. Jeg er ud fra de synspunkter og vurderinger, der lå bag redegørelsen af 9. december, tilfreds med, at der sker en nedsættelse af løbetiden og lånegrænserne. Jeg er også tilfreds med, at der sker en opdeling i almindelig og særlig realkredit. Jeg mener, det var en naturlig måde at gribe sagen an på, når man på den ene side ønskede at bevare i videst muligt omfang den frie adgang til at belåne fast ejendom og på den anden side bygge nye elementer af formålsbestemt kreditgivning ind i systemet.

Tillægslånene bliver ved denne lovgivning stærkt begrænset. De kan kun udstedes for 10 år og kun inden for rammerne af den såkaldte almindelige realkredit. Det har i udvalget været diskuteret, hvor meget der opnås herved. Der er ingen tvivl om, at en del af den tillægsbelåning og omprioritering, der hidtil har fundet sted, vil finde sted alligevel ad andre kanaler. Men det væsentlige er, at man ikke hermed belaster obligationsmarkedet; dermed opnås vel, at tillægsbelåning og omprioritering bliver mere konjunkturfølsom, når de ikke knyttes som hidtil til en automatisk låneadgang.

Kommunernes låneadgang har været noget centralt i udvalgets drøftelser. Jeg vil gerne slå fast, at der, som det fremgår af betænkningen, har været enighed om, at en forøgelse af kommunernes selvfinansiering bør tilstræbes. Det er et naturligt ønske og nødvendigt, stillet over for den vældige forøgelse af den kommunale låntagning, som vi har oplevet i de sidste år. Dette sigte er fastholdt, men der gennemføres lempelser for vanskeligt stillede kommuner og især for vækstkommuner, som får lempelser både med hensyn til almindelig låntagning og med hensyn til deres optagelse af realkredit.

Jeg vil videre pege på, at der med reglen om de ansattes medbestemmelse tages endnu et skridt på vejen henimod at få moderniseret vor lovgivning på dette område. For et øjeblik siden behandlede folketinget boliglove, som udvidede beboerdemokratiet. Her ser vi et eksempel på, at man inden for institutioner med stor samfundsmæssig betydning stadfæster det ansatte personales ret til at blive hørt og tale med om de beslutninger, der træffes, og som vedrører dem ganske voldsomt i de kommende år, fordi der bliver tale om en stærk forenkling og rationalisering. Det er eksempler, bare fra i dag, på, at medbestemmelssynspunkterne ligesom siver ind i lovgivningen, og det tror jeg er en lykkelig tendens. Det er vel ikke noget, der vækker den store opmærksomhed, men det er det praktiske arbejde, som med tiden kan give resultater, og som vi kan høste erfaringer af.

Så vil jeg godt sige til slut, at der med dette lovforslag for nogle kreditinstitutioners vedkommende vil ske en indsnævring og begrænsning af deres hidtidige muligheder for udlån. Nogle vil føle sig stærkt generet, andre vil måske være mere tilfredse; men man må over for dette erindre om sigtet, som er enhedsprioritering. I det øjeblik enhedsprioritering gennemføres, forhåbentlig og formentlig inden for en meget kort årrække, åbnes der muligheder for, at institutioner kan få adgang til låneområder, som de i dag med dette forslag afskæres fra.

Der er, set fra det radikale venstres synspunkt, her meget at være tilfreds med. Der sker en omfattende reform af selve strukturen og med løbetiderne og lånegrænserne en modernisering af det økonomiske grundlag. Jeg vil føje til, at der også i det radikale venstre er tilfredshed med, at der er politisk enighed om disse spørgsmål, og at alle partier har kunnet bevæge sig til at overvinde de betænkeligheder, som de vel hver for sig har haft.

Ømann: Da udvalget blev nedsat, var der jo lidt tvivl om, hvad det skulle kaldes. Det blev nedsat umiddelbart efter, at statsministeren havde holdt sin tale om, at man agtede at afskaffe de fundamentale svagheder i dansk økonomi. Det viste sig, da man tog lidt fat på disse fundamentale svagheder, at de løsninger, som skulle gennemføres, skulle